

ویرایش اول، مهرماه ۱۳۹۵

یکی از موضوعاتی که در جامعه، تصور جامعی از آن وجود ندارد، مجموعه فعالیت‌هایی است که اساتید دانشگاه‌ها انجام می‌دهند. این موضوع، حتی شامل نگرش فارغ‌التحصیلان دانشگاهی و مدیران سازمانها و صنایع نیز می‌شود. تصور غالب این است که فعالیت‌های اساتید در طول هفته، تنها منحصر به تدریس چند درس است. اگرچه تدریس در دانشگاه، یکی از مهمترین وظایف اساتید دانشگاه‌هاست، اما بطور میانگین کمتر از یک سوم از مجموعه فعالیت‌های اساتید به تدریس اختصاص دارد. در ادامه، مختصراً رؤس فعالیت‌های اساتید دانشگاه‌ها ذکر می‌شود.

- تدریس دروس، طراحی «سؤالات، تمرینات، پروژه‌های درسی»، تصحیح اوراق امتحانی و رفع ایرادات درسی دانشجویان،
 - تدوین درس: تدوین درس جدید، به ویژه درسی که استاد، آن را در دوران تحصیل خود نداشته است، بسیار زمانگیر است. همچنین سرفصل‌ها و به تبع آن، محتوای درس در طول زمان، نیاز به بروزرسانی دارد. اساتید در بدو استخدام مجبور می‌شوند زمان بسیار زیادی را برای مطالعه و تدوین دروس صرف کنند؛ بطوری که ممکن است چند نیم‌سال از تحقیق در حوزه تخصصی خود بازمانند.
 - راهنمایی پایان‌نامه: جلسه پیشرفت پایان‌نامه دانشجویان، مطالعه گزارش پیشرفت پایان‌نامه، مطالعه پایان‌نامه، آموزش پژوهش و آموزش ساختار و نحوه نگارش مقاله، راهنمایی در خصوص نحوه تدوین پاورپوینت دفاع و نحوه ارائه. متأسفانه الزام کلیه دانشجویان مقطع ارشد به اخذ پایان‌نامه سبب شده که وقت بسیار زیادی از اساتید در این خصوص صرف شود، بدون این که نتیجه مطلوب برای استاد، دانشگاه و کشور حاصل آید. راهنمایی پژوهش یک دانشجو با بنیة علمی ضعیف و بی‌علاقه یکی از وقتگیرترین و طاقت‌فرساترین کارهاست که استاد را از پرداختن به کارهای با ارزش افزوده بیشتر باز می‌دارد (به راهنمای کوتاه «کارشناسی ارشد آموزش محور» رجوع شود).
 - راهنمایی دانشجویان کارشناسی در طول دوره تحصیلی: هدایت تحصیلی شامل انتخاب دروس پایه و تخصصی، تعیین میزان اخذ واحد متناسب با شرایط تحصیلی دانشجو، زمان اخذ و محل کارآموزی، انتخاب استاد پایان‌نامه،
 - داوری پایان‌نامه‌ها: بطور نمونه اگر هر استاد، سالی سه دانشجوی کارشناسی ارشد داشته باشد و برای جلسه دفاع، دو ممتحن (دیگر) نیاز باشد، در سال بطور متوسط در دفاع ۹ دانشجوی مقطع کارشناسی ارشد شرکت خواهد داشت. به این تعداد جلسات دفاع دانشجویان کارشناسی و همچنین دکتری نیز باید افزوده شود.
 - مطالعه و شرکت در جلسات دفاع طرح پیشنهادی دانشجویان مقطع ارشد (مطابق توضیحات فوق‌الذکر ۹ دانشجوی ارشد) و دکتری،
 - داوری مقالات کنفرانس و نشریات علمی-پژوهشی داخلی و خارجی. بطور نمونه اگر هر استاد سالی سه مقاله داشته باشد، با فرض سه داور برای هر مقاله، بطور متوسط سه برابر آن باید مقاله داوری کند.
 - بررسی پرونده‌های متقاضیان مقطع دکتری، مصاحبه دکتری، نگارش توصیه‌نامه، تکمیل فرم‌های الکترونیکی توصیه‌نامه برای دانشجویان متقاضی در دانشگاه‌های خارج از کشور،
 - فعالیت‌های پژوهشی در حوزه تخصصی: مطالعه مقالات جدید منتشر شده، تحقیق، تألیف مقاله (و بازنگری و پاسخ به سؤالات داوران، مطالعه نسخه پیش‌انتشار) و مدیریت طرح‌های پژوهشی. بروز بودن اطلاعات اساتید از دستاوردهای پژوهشی جدید (شامل مقالات)، وقت و انرژی بسیار زیادی می‌گیرد.
 - شرکت در کنفرانس‌های علمی به عنوان ارائه‌دهنده مقاله، رئیس/نائب رئیس نشست، عضو پنل تخصصی و میزگردها و سخنران کلیدی،
 - برگزاری کارگاه‌های آموزشی و دوره‌های آموزشی در دانشگاه، انجمن‌های علمی، صنایع و سازمانها،
 - طراحی سؤالات آزمون جامع کتبی و شفاهی دانشجویان دکتری، آزمون ورودی مقاطع مختلف (سازمان سنجش و آموزش کشور)، شرکت در سخنرانی‌ها و دوره‌های آموزشی ویژه اساتید،
 - بازدید از نمایشگاه‌های تخصصی مانند تجهیزات آزمایشگاهی، پارک‌های علم و فناوری، شرکت‌های دانش‌بنیان و نمایشگاه‌های کتاب،
 - طراحی، راه‌اندازی و تجهیز آزمایشگاه (مطالعه، بازدید، سفارش خرید، آموزش، نظارت)،
 - داوری کتب، طرح‌های پژوهشی، مسابقات دانشجویی و اختراعات،
 - ترجمه، تألیف و تصنیف کتب،
 - عضویت در هیأت مدیره یا کارگروه‌های انجمن‌های علمی، هیأت تحریریه نشریات، کارگروه‌های وزارتخانه‌ها به ویژه وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و همچنین کارگروه‌های فرهنگستان جمهوری اسلامی ایران،
 - ارتباط با صنایع، شرکتها و سازمانها: مشاوره، نظارت بر پروژه‌ها، تدوین پروپوزال برای اخذ پروژه، عقد قرارداد پروژه و انجام آن،
 - سمت‌های مشاوره‌ای، اجرایی، علمی، فرهنگی و مدیریتی در دانشگاه و خارج از دانشگاه (بدیهی است که این مورد، جنبه عمومی ندارد)،
- آگاهی از مجموعه فعالیت‌های اساتید، سبب برداشت صحیح و برنامه‌ریزی متناسب مدیران، توقع منصفانه دانشجویان و همچنین برنامه‌ریزی بهتر در خصوص ارتباط با صنایع یا سازمانها (یا انتصاب در قالب مأموریت) خواهد بود.

تنظیم: سید حمید جلالی نائینی